

URHO ROIVANEN

TUURILLA JA TUNTEELLA

TUURILLA JA TUNTEELLA

KIITOKSET

Aloin kirjoittaa kokoelman tarinoita päähämpöön tuloksena. Halusin kokeilla, kykeneekö kaltaiseni fakkiutunut tekniikan ihminen keksimään kuvitteellisia tarinoita. Kokeilin ensin kirjoittamalla kirjeen edesmenneelle isälleni ja sitten novellin ”Keikkamiehet”, joka aloittaa kirjan. Sepittäminen tuntui niin hauskalta, että kirjoitin yhä uusia tarinoita. Aiheet tulivat pääosin kokemuksistani ja kotiseudultani.

Kuten kirjan sankareilla, minullakin on ollut tuuria. Vaimoni Kirsti Roivanen sai ensimmäisenä kärsiä hengentuotteistani lukemalla tekstit sitä mukaa kuin ne syntyivät. Hän antoi välittömän ja arvokkaan palautteen ja lisää tuli monilta ystäviltäni. Ilman heidän tukeaan ja kommenttejaan en tähän projektiin olisi lähtenyt. Siksi osoitan parhaat kiitokseni asianosaisille: Jussi Savolainen, Jouko Hovi, Simo Töyrylä, Juha Teräs, Erkki Myllynen, Aira Roivainen, Kaija Kainulainen, Tuulikki Hartikainen.

Toivon, että tarinoissa koheltavat sankarit tuovat hupia lukijalle!

Vantaalla 1.12.2021

Urho Roivanen

Urho Roivanen

TUURILLA JA TUNTEELLA

NOVELLIKOKOELMA

© 2021 Urho Roivanen

Kannen suunnittelu ja kuvat: Jussi Savolainen

Sisuksen taitto: Urho Roivanen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6084-0

Sisällys

KEIKKAMIEHET	7
ONNI ONNETTOMUUDESSA	35
PANDAMIES	53
PORNOMAISTERI JA VEDENNEITO	85
LILI KLEIN ONNEA ETSIMÄSSÄ	105
TIKSIN MUNKKI	153
KESÄKEIKAT	169
ERILAINEN JOULUTARINA	189

KEIKKAMIEHET

Aamu valkeni aurinkoisena ja lämpimänä kesäkuun päivänä Vantaan Tikkurilassa, kun kiinteistöhuoltomies Pena eli virallisesti Pentti Junkkari astui ulos kotitalostaan. Kello oli vasta kahdeksan, mutta silti lämpötila oli jo melkein +20 astetta eikä tuullut juuri nimeksikään. Oli siis mitä hienoin päivä tulossa, mutta Penaan se ei tehnyt mitään vaikutusta. Hänen päässään takoivat kuparisepät viikonlopun kestäneen juopottelun jälkeen ja mielessä pyöri vain sekavia ajatuksia. Perussyö alakuloon oli irtisanomisilmoitus, jollaisen hän ja hänen 15 työkaveriaan oli saanut edellisenä perjantaina Kiinteistöhuolto TipTop Oy:n tiedotustilaisuudessa. Yritys oli sortunut konkurssiin velkakierteen jälkeen. Surullisinta asiassa oli se, että tilanteeseen oli jouduttu kehnon ja maailmanlaajuisen taloussuhdanteen takia. Toimitusjohtaja oli selittänyt, että jenkipankit ja investoijat pelasivat velkakirjoilla siihen malliin, että lainojen hoitokulut kasvoivat Suomessakin. Loppu tuli, kun kaikki kallistui. Yrityksen omassa operatiivisessa toiminnassa ei ollut mitään vikaa, asiakkaiden antama palaute oli ollut erinomaista. Erinomaisia

olivat asiakkaatkin, jos mittapuuna pidetään sijaintia ja varallisuutta. Yksi nelikerroksinen kerrostalo Helsingin Kaivopuistossa suurlähetystöjen naapurina ja kymmenkunta muuta arvokiinteistöä Punavuorella, Helsingin vanhassa kaupungissa.

Tiedotustilaisuuden jälkeen työkaverit olivat hajaantuneet kuka minnekin, mutta Pena oli lähtenyt kaverinsa Joken eli Jouko Tunkelon kanssa kaljalle. Pahaa oloa piti jotenkin parantaa ja sopiva lääke sellaiseen on miesten mielestä aina ollut viina. Omituista vain on, että sama lääke petraa hyväkin oloa. Joka tapauksessa perjantai-ilta oli kaveruksilla sujunut varsin hillitysti verrattuna siihen, missä määrin rohtoa oli nautittu. Kun kaverukset olivat pohtineet tulevaisuuttaan, Pena oli uhonnut näin: ”Mun sarka on nyt kuokittu. Mulla on onneksi hyvä asunto, kaksio hyvässä yhtiössä. Pärjään, kun akka lähti käveleen kolme vuotta sitten eikä oo jälkikasvua. Mittarissa on 59 vuotta, elän kyllä ansiosidonnaisella eläkeikään asti. Jos yrittävät pakottaa johonkin pilipalikoulutukseen, en mee. Jos sen takia työttömyyskorvausta leikataan, rupeen tienamaan vaikka varastamalla.” Jokesta sellainen oli tuntunut ihan kohtuulliselta, mutta oman tulevaisuutensa suhteen hän oli ollut neuvoton. Hänellä oli ikää jo 48 vuotta, mikä varmasti tietäisi vaikeuksia uuden työn löytämiseen. Muuten ei ollut valittamista, saman ikäinen vaimo Ritva eli Ritu oli töissä kaupan kassana ja kaksi aikuista lasta oli jo ajat sitten lentänyt pesästä. Pariskunnalla ei myöskään ollut asumishuolia, he asuivat Helsingin Herttoniemessä omassa, neljä huonetta ja keittiön käsittävässä asunnossa. Tällaisen pohdiskelun jälkeen kaverukset olivat sitten keskittyneet mielialan lääkitykseen aina valomerkkiin asti, jolloin he sopivat palaavansa asiaan maanantaiaamuna puoli yhdeksältä kahvila Ursulassa, Helsingin Kaivopuiston rannassa. Kotiin palattuaan kumpikin oli tahollaan jatkanut tissuttelua koko viikonlopun ajan.

Kotipihalta Pena suunnisti taloyhtiön isolle parkkialueelle, koska oli päättänyt ajaa omalla autollaan Kaivopuistoon. Siellä oli tunnetusti hankala liikkua autolla ahtailla kaduilla turistiryhmiä väistellen ja parkkipaikkaa etsien, mutta Penalla oli pieni, sininen Nissan Micra, jolla oli näppärä puikkelehtia ja sitä paitsi työnsä takia hän tunsu alueen hyvin. Hän tiesi saavansa ainakin kahden tunnin ja hyvässä lykyssä jopa neljän tunnin ilmaisen parkkipaikan ravintola Kaivohuoneen edestä, koska oli varhain liikkeellä. Ja kuten hän oli suunnitellutkin, matka meni ruuhkasta huolimatta kivuttomasti ja perillä hän sai viimeisen neljän tunnin paikan. Kello oli vasta kymmenen yli kahdeksan eikä Ursulaan olisi kuin viiden minuutin kävelymatka puiston halki. Hän oli etuajassa ja päätti siksi kiertää suurlähetystöalueen halki. Reitti oli Penalle tuttua tutumpi, koska siellä sijaitsi yksi TipTopin asiakaista, nelikerroksinen kerrostalo, jonka kiinteistöhuolto oli ollut hänen vastuullaan. Talossa asui varakasta ja iäkästä väkeä, professoreita, yrittäjiä ja korkeita virkamiehiä. Joitakin asukkaita Pena oli oppinut tuntemaan, muun muassa Nykytekno Oy:n omistajapariskunnan. Mies oli kuollut kolmisen vuotta sitten, mutta rouva oli edelleen voimissaan. Tämä oli vasta siirtynyt eläkkeelle ja jättänyt yrityksen ammattilaisten johdettavaksi. Nyt talon ohi kävellessään Pena tunsu hienoista haikeutta. Töittensä takia hän oli päivittäin joutunut liikkumaan lähistöllä meren ääressä ja oli ruvennut tykkäämään alueesta. Talven ja syksyn tuulia ja sateita hän inhosi, mutta kesäisin hän usein lounasaikaan haki Cafe Caruselistä valmiin ruoka-annoksen ja meni nauttimaan sen Tähtitornin mäelle. Sieltä avautui Harakan ja Uunisaarien suuntaan upea merimaisema, jota hän ei koskaan kyllästynyt ihailemaan.

Suurlähetystöalueelta Pena laskeutui Kaivopuiston puolelle ja tallasi ajatuksissaan tuoreeseen hanhen läjään.

”Helvetin paskaruutat”, hän tokaisi kiukuissaan ja koetti potkaista vieressä ruohoa nokkivaa lintua. Eihän se tietenkään osunut, ei

Kaivopuiston lannoittajia niin vain yllätetä. Sattumalta tilanteen oli havainnut lähellä kulkenut, hienosti pukeutunut iäkäs rouva, joka nosti peukaloaan ja hymyili. Se teki hyvää ja Penaakin alkoi hymyilyttää. Täällä paikalliset asukkaat halusivat hanhista eroon hinnalla millä hyvänsä, mutta kaupunki ei pannut tikkua ristiin asian hyväksi. Jossakin muussa puistossa elukan kiusaaja olisi saanut sateenvarjosta tai käsilaukusta. Sen hän muisti omasta kokemuksestaan, kun nuorena loppina oli kaverinsa kanssa saanut mahtavan idean. Sen toteutukseen oli tarvittu virveli ja leipäpala, joiden avulla viritettiin puluansa Vanhaan kirkkopuistoon. Siimasta luistava silmukka ja keskelle leipäpala ja ei aikaakaan, kun virvelin päässä lensi elävä leija, jonka korkeutta ja reittiä oli mukava säädellä. Ilo vain oli loppunut lyhyeen, kun tapauksen nähnyt vanha muori oli lähestynyt uhkaavasti sättien ja keppeään heiluttaen.

Ursulassa ei näin varhain ollut montakaan asiakasta, kun Pena astui sisään. Jokke oli tullut hivenen aiemmin ja oli kassalla maksamassa tilaustaan.

- Morjes, mites pyyhkii? Pena tervehti häntä selän takaa.
- Moi, niinku jäitä polttais. Entäs ite?
- Alkaa elämä voittoa. Mentäskö tonne ulkoterassille istuun.

Tässä vaiheessa Pena alkoi jo olla oma itsensä, koska päänsärky oli hellittänyt ja hanhiepisode oli nostanut hänen mielialaansa. Sitä vastoin Jokke oli alamaissa. Sunnuntaina vaimo oli lopulta hermostunut hänen ryyppäämiseensä, paiskonut kiukuissaan ovia ja kuuluttanut kovalla äänellä ajatuksiaan juopporentuista ja perikadosta, joka sellaisia odottaa. Varmaan nyt naapureillakin oli tieto hänen edesottamuksistaan. Kyllä sellainen ripitys latistaa kenen tahansa itsetunnon. Tällaisen mielialan Pena oli tunnistanut kaverinsa naamasta ja siksi hän päätti keventää tunnelmaa.

- Mitä mukavaa tekisit, jos olis tarpeeks rahaa eikä kukaan estelis?
- Kysymys yllätti Joken, eikä hän heti osannut vastata mitään. Vasta hämmennettyään kahvia hän sai koottua sekavia ajatuksiaan.
- Mä lähtisin Espanjaan. En nyt ihan heti, mutta syksyllä harmaimpaan aikaan. Sitten pieni virne suupielissään hän lisäsi: Akan jättäisin kotiin sadetta pitämään.
- Mäkin tykkäisin lähteä Espanjaan tällaisen ruljanssin jälkeen. Eikö olis hienoo ottaa lungisti ja olla vähän pitempään. Mitä jos mentäs yhdessä?
- Mutta millä rahalla, me työttömät äijät? Mun fyrkat ei riitä. Akka kyllä on duunissa, mutta siltä on turha kinuta.
- Eihän mullakaan ole. Ja kun ei ole, pitäs jostakin hankkia.
- Mistä sä sitä tähän hätään taikosit?
- Mulla on yks idea, vastasi Pena. Siitä ei sitten muille puhuta.

Pena oli viikonlopun aikana miettinyt rahahuoliaan monelta kantilta ja joutunut tunnustamaan tosiasiat. Näköpiirissä ei ollut muuta kuin kituuttamista työttömyyskorvauksella ensi alkuun, jonka jälkeen odottaisi yksinäinen ja harmaa vanhuus pienellä eläkkeellä. Toimeen tulisi, mutta matkusteluun ja vastaaviin huvituksiin ei juurikaan olisi varaa. Näytti siltä, että ilo elämään olisi litkittävä pullon suusta. Vasta tämän ymmärrettyään Pena oli alkanut pohtia juurisyitä heikkoon talouteensa. Hän huomasi, että hyvä moraali ja rehellisyys olivat perimmäisiä syitä ja hieman tinkimällä periaatteista ja vähän omaatuntoa venyttämällä taloustilanne voisi korjautua ilman suurempaa riskiä. Tietynlainen eettinen suurpiirteisyys tuntui yleensäkin olevan yksi kapitalismin ominaisuus. Näitten ajatusten jälkeen hän koki olleensa jonkin sortin uhrina, jonka olisi aika hankkia korvausta. Siihen tarkoitukseen hän oli viikonlopun aikana kehittänyt

suunnitelman. Aluksi Pena halusi kertoa Jokelle ajatuksistaan kapitalismin luonteesta, mutta lopetti lyhyeen, kun huomasi, ettei tämä jaksanut kuunnella. Jokke oli tullut Penan kertomasta siihen tulokseen, että kapitalisti oli meitä kiusannut ja nyt niin kuin rangaistuksena siltä otettaisiin, mikä meille kuului. Sellainen kyllä hänelle sopi ja hän rupesi kiinnostuneena kuuntelemaan, mitä Pena ehdottaisi.

Rahan hankkimisvaihtoehtoja miettiessään Pena oli muistanut edesmenneen Nykyteknon toimitusjohtajan, joka oli harrastanut moottoripyöräilyä ja vanhoja kulkuneuvoja. Näitä ukko oli säilyttänyt hulppean kesäasuntonsa autotallissa Padasjoella, jossa välineet todennäköisesti edelleenkin olivat tallessa. Hänen vaimonsa ei niistä koskaan ollut kiinnostunut. Pena tunsipaikan, koska oli kerran käynyt siellä Nykyteknon tilaamalla keikalla korjaamassa saunarakennuksen pumppuautomaattia. Siinä yhteydessä ukko oli esitellyt kaikki kulkuvälineet, joihin kuului nelitahtinen, 1000 cc:n moottorilla Honda ja yhtä jyrävä Harley–Davidson, iso hytillinen mönkijä ja ikivanha, entisöity Mercedes Benz. Pelkästään moottoripyörien ja mönkijän yhteishinnan ukko oli arvioinut olevan vähintään 45.000 €. Sellaisten kulkuvälineiden arvo pysyy, koska niitä oli huollettu ja käyttö oli ollut vähäistä. Nämä tietonsa Pena nyt paljasti Jokelle ja sanoi:

- Haetaan moottoripyörät ja mönkijä pois homehtumasta ja myydään ne Viroon. Akka saattaa vain tykätä, että pääsee eroon romuista.
- Miten me muka ne haetaan? Ja miten myydään?
- Muistatko sä sen virolaisen Raivo Kask –nimisen kaverin, joka oli meillä vähän aikaa duunissa? Se osti kirppareilta ja tutuilta käytettyjä telkkareita, tietokoneita, kännyköitä ja muuta krääsää, joita kunnosti ja myi jonkun tuttunsa kautta heimoveljille. Mulla on sen yhteystiedot ja voisin kysäistä,

kiinnostaisiko muukin kuin nappikauppa. Jos se saadaan mukaan, voidaan tehdä keikka.

- Miten meinasit, että ne tavarat haetaan?
- Vuokrataan iso paku. Kaks miestä tarvitaan, jotta kaikki saadaan kyytiin ripeesti. Lähetkö mukaan?
- No joo, lähen.
- Mä sitten ilmottelen, kun olen kuullut, mitä Raivo sanoo.

Onnistuneen neuvottelun jälkeen kaverukset vielä hakivat santsikupit kahvia ja juttelivat hetken niitä näitä. Sen jälkeen kumpikin erkautui taholleen.

Tapaamisen jälkeen Pena pani heti toimeksi ja soitti Raivolle. Tämä sattui olemaan Suomessa ja kertoi olevansa YIT:n raksahommissa, mutta sanoi olevansa aina kiinnostunut lisäansioista. Siksi miehet päättivät tavata Vantaan Ruskeasannan Shellillä ja sopia siellä toimenpiteistä. Siellä sitten miehet määräaikana kohtasivat ja kahvitellessaan löivät lukkoon suunnitelman. Sen mukaan Raivo saisi 2500 €:n palkkion välittäjänä toimimisesta. Penasta se tuntui kohtuuttomalta, mutta hän suostui, kun Raivo vakuutti, että hänellä on varma ostaja.

- Virolainen ryssä ja mafioso se on, mutta rahaa siltä ei puutu. Kun sinä vaadit, että ostajalla on oltava vähintään 30 tuhatta riihikuivia euroja tavarain saadakseen, niin se on sille pikku raha. Mutta milloin ja missä sinä ne kulkuneuvot luovutat?
- Ens viikolla maanantaina klo 22 Vierumäen urheiluopiston parkkiksella. Siellä on rauhallista eikä kukaan tuu kysele. Minä tulen kaverini kanssa isolla vuokrapakulla eikä siellä varmaan muita pakettiautoja olekaan. Kun minä olen saanut maksun, sinä saat palkkiosi.
- Entä jos tulee yllätyksiä?

- Sillon on heti soitettava ja ilmotettava muutoksesta, siis puolin ja toisin. Ja jos keikka menee pieleen, kummallakaan ei ole korvausvaatimuksia. Onks hyvä näin?
- Kyllä se mulle passaa.

Niin asia oli sovittu ja miehet löivät kättä päälle.

Neuvottelun jälkeen Pena ajoi kotiinsa ja ensi töikseen soitti Jokelle ja kertoi, miten oli saanut yhteyden Raivoon ja mitä oli sovittu.

- Ny me tarvittas se paku. Vuokraa sinä se kahdeksi päiväksi alkaen maanantaista noin klo 12. Jos tarttet siihen rahaa, mä lähetän sun tilille.
- Tehdään niin. Mä maksan, on mulla sen verran.
- Ja eikös ole niin, että pannaan kulut ja ansiot puoliksi?
- Se vain passaa.
- Minä varaan kaiken muun rekvisiitan, selitti Pena. Murrosta ei jätetä sormenjälkiä, mitään ei rikota ja päässä on huput, jos siellä sattus oleen kameravalvonta tai joku eksys paikalle.
- Miten sä meinasit sisään mennä rikkomatta mitään?
- Kyllä kuule lukkosepän pojalla on välineet ja taito siihen. Faija oli tosi taitava aikanaan ja kehui, ettei Suomesta semmosta lukkoa löydykään, mitä hän ei sais auki ilman avainta. Olin koulun loma-aikoina sen apurina ja sillon se opetti mulle monet niksit.
- Kuulostaa hyvältä. Mutta millon ja missä tavataan?
- Aja sillä pakulla tänne meidän vieraspaikalle ja tuu soittaa ovikelloa. Haetaan sitten yhdessä välineet varastosta kyytiin ja lähdetään reissuun.
- Selvä, nähdään sitten.

Suunnitelman mukaan Jokke vuokrasi pakettiauton sovittuna päivänä ja ajoi sitten Penan luo. Tämä oli ikkunasta nähnyt ison auton

kaartavan parkkipaikalle ja arvasi kävellä kaveriaan vastaan. Yhdessä he sitten hakivat Penan ”kanahäkistä” murtokeikkaan tarvittavan rekvisiitan, johon kuului lukkosepän työkalupakki, kuusi kappaletta pitkiä kiinnitysliinoja, kahdet hanskat ja kaksi mustaa kommandopipoa. Se oli outo tilanne kummallekin ja pieni jännitys mahan pohjassa veti hiljaiseksi. Vasta autoon noustua Jokke havahtui kysymään:

- Miks just just tää maanantaipäivä piti valita tähän keikkaan?
- Aattele ny. Mökeillä ollaan yleensä viikonloppuina ja juhannus ei oo lähellä, joten hiljaista luulis olevan.
- Vähän hirvittää hommailla päivällä ja valoisana aikana.
- Jos joku näkee meidät, päiväsaikaan kukaan ei ihmettele pakun lastausta. Yöllä kylläkin.

Siihen jutustelu oli katketa, kunnes Lahden moottoritielle päästyä Jokke kysyi:

- Onks sun koskaan tehny mieli hankkia prätkää? Moni sun ikänen äijä tykkää hankkia ison Harrikan tai vastaavan ja haluaa kokee elävänsä.
- Mä pääsin siitä taudista jo kaksikymppisenä. Loppina ajelin kesät talvet mopolla ja kun oli oikein kylmä, vedin päähän suojaksi läpinäkyvän pleksitötterön. Sellasen joka koiralle tai kissalle laitetaan leikkauksen jälkeen, jotta ne ei nuole ja näyki hoidettua kohtaa. Sitten armeijan jälkeen mulla oli vanha kakspuolikas Jawa CZ, täys ritsa, jota piti alvariinsa remontteerata. Mulle ei jääny vajausta!
- No, sittenhän onkin hyvä, että vain varastetaan ne prätkät ja myydään Viroon.
- Ei niitä kuule Suomeen voitais myydäkään tai ottaa omaan käyttöön. Varmasti narahdettas siitä hommasta. Ennen autoon

lastausta poistetaan niistä rekkarit, niin koira ei perään hauku.

Ei sittenkään, vaikka myyjät tyris niin, että jepet rupeis tutkiin. Tällaisten puheiden jälkeen Jokke vakuuttui, että Pena oli tehnyt pommin kestävän suunnitelman ja hänen jännityksensä kaikkosi. He alkoivat puhua niitä näitä ja vitsailla tavalliseen tapaansa, jolloin matka tuntui sujuvan nopeasti. Eikä aikaakaan, kun he saapuivat Vääksyyn, jossa pysähtyivät pitsalle ja kahville. Muuta evästä sinä päivänä tuskin ehdittäisiin nauttiakaan.

Samaan aikaan Kaivopuistossa rouva Impi Lemmetyinen ajoi Lexus-maasturinsa kotitalonsa pihaan lastausta varten. Hän oli päättänyt lähteä laittamaan mökkiä kesäkuuntoon talvikauden jälkeen. Kevään aikana Impi ei ollut ehtinyt edes ajatella moista, koska aika oli kulunut eläköitymiseen liittyneissä järjestelyissä. Liki kolmen vuoden ajan miehensä kuoleman jälkeen hän oli joutunut järjestelemään Nykytekno Oy:n asioita, koska hän oli toinen osakas puolison lisäksi. Nyt hän oli saanut yritykseen osaavan johdon ja saattoi siirtyä sivuun. Oli aika nauttia elämästä. Impi oli juuri täyttänyt 63, mutta hän oli edelleen timmissä kunnossa. Hän oli aina kuntoillut ja pitänyt painonsa kurissa, mikä hänen pituuteensa nähden merkitsi ihanteellista painoindeksiä. Lisäksi hänellä oli kauniit kasvat, sopivan lyhyeksi leikatut ruskeat hiukset ja aina nauravaiset silmät. Kehuja ulkonäöstään hän oli aikoinaan saanut jopa mieheltään, joka ei ihan vähästä tunnustusta ollut jakanut kenellekään. Kaiken kaikkiaan Impi oli miellyttävä nainen. Paitsi silloin, kun asiat työpaikalla eivät sujuneet sovitulla tavalla. Silloin alaiset saivat tuntea nahoissaan, kuinka tomera ja jääräpäinenkin hän saattoi olla. Luonteensa mukaisesti hän ei puolisonsa kuoltua ruvennut etsimään miesseuraa, vaikka halukkaita uroksia oli ollutkin tarjolla. ”Minä en rupea vätyksiä passaamaan ja elättämään” oli hänen vastauksensa, jos ystävättäret ihmettelivät hänen pärjäämistään.

Tuurilla ja tunteella on novellikokoelma, jonka tarinat ovat kuvitteellisia ja kumpuavat ympäröivästä todellisuudesta.

Kuten elämässä yleensä, kaikki ei aina suju kuin Strömsössä kertomusten sankareilla. Silloin vitsit ovat vähissä, mutta hyvä tuuri auttaa selviämään.

BoD

9 789528 060840